

Hra na uši
The Ears Game

by

Jiří Adámek
(Czech Radio)

inspirováno dílem brněnského konceptualisty Jiřího Valocha
inspired by the work of the Brno-based conceptual artist, Jiří Valoch

Psáno pro čtyři interprety:
soprán (Vendula Holičková)
alt (Anna Bubníková)
tenor (Pavol Smolárik)
bas (Ondřej Bauer)

Dramaturgie: Renata Venclová

Režie: Jiří Adámek

Hudba a zvukový design: Ladislav Železný

Produkce: Radka Tučková a Eva Vovesná

Překlad: Jan Hokeš

Written for four performers:

soprano (Vendula Holičková)

alto (Anna Bubníková)

tenor (Pavol Smolárik)

bass (Ondřej Bauer)

Programme editor: Renata Venclová

Director: Jiří Adámek

Music and sound design: Ladislav Železný

Production: Radka Tučková and Eva Vovesná

Translation: Jan Hokeš

úvod

(abstraktní zvukové pole)

Bas

(jakoby objektivně)

Toto rozhlasové dílo si klade za cíl
žádným zvukem obsaženým v tomto rozhlasovém díle
nevyvolat v posluchači obrazovou představu.

(abstraktní zvukové pole)

Bas

Toto rozhlasové dílo si klade za cíl
žádným zvukem obsaženým v tomto rozhlasovém díle
nevyvolat v posluchači obrazovou představu.

(abstraktní zvukové pole)

Tenor

Vše, co je obsaženo v tomto rozhlasovém díle, je zvuk.

(konec hudby)

Toto rozhlasové dílo nemůže obsahovat nic jiného, než zvuk.

(abstraktní zvukové pole)

Alt

Vše ostatní, obsažené v tomto rozhlasovém díle, je pouze zdánlivé.

(krátké ticho)

(abstraktní zvukové pole)

Soprán

(jemně)čas - ticha - mezi - zvuky

Introduction

(abstract sound field)

Bass

(seemingly disinterested)

This radio work makes it its goal not to evoke any visual image in the listener's mind through any sound included in this radio work.

(abstract sound field)

Bass

This radio work makes it its goal not to evoke any visual image in the listener's mind through any sound included in this radio work.

(abstract sound field)

Tenor

Everything included in this radio work is sound.

(end of music)

This radio work can contain nothing but sound.

(abstract sound field)

Alto

Anything else included in this radio work is illusive.

(short silence)

(abstract sound field)

Soprano

(softly)

The time - of silence - among - sounds

(ticho)

Tenor

Vše, co je obsaženo v tomto rozhlasovém díle, je zvuk.

Soprán

Ticho.

Tenor

Toto rozhlasové dílo nemůže obsahovat nic jiného,
než zvuk /

Soprán

(opraví) ticho /

Tenor

zvuk /

Soprán

(opraví) ticho /

Tenor

zvuk.

(hudba: útržky zvuků a již vyřčených slov)

(pauza)

Alt

Slovo není slovo

Slovo je zvuk

Slovo je zvuk slova

je zvuk

Bas

(jakoby objektivně)

Toto rozhlasové dílo si klade za cíl
žádným *slovem* obsaženým v tomto rozhlasovém díle
nevyvolat v posluchači obrazovou představu.

(silence)

Tenor

Everything included in this radio work is sound.

Soprano

Silence.

Tenor

This radio work can contain nothing but sound. /

Soprano

(correcting the tenor) silence /

Tenor

sound /

Soprano

(correcting the tenor) silence /

Tenor

sound.

(music: fragments of sounds and words uttered before)

(pause)

Alto

The word is not a word

The word is sound

The word is the sound of a word

is sound

Bass

(seemingly disinterested)

This radio work makes it its goal not to evoke any visual image in the listener's mind through any *word* included in this radio work.

(zvukové pole s útržky vět: Slovo není slovo/ Slovo je zvuk)

Alt

Obraz, vyvolaný zvuky, obsaženými v tomto rozhlasovém díle, je pouze zdánlivý.

Obraz, vyvolaný zvuky v tomto rozhlasovém díle, odvádí pozornost od zvuků, obsažených v tomto rozhlasovém díle.

Tenor

Toto rozhlasové dílo nechce být vynecháváno!

Toto rozhlasové dílo si klade za cíl zůstat neustále přítomným!

Soprán

(tlumeně, bojovně)

Žádné malé cíle! Žádné malé cíle!

Žádné malé cíle! Žádné malé cíle!

(zvuková vlna)

Žádné malé cíle! Žádné malé cíle! *atd.*

(konec zvukové vlny)

(předěl: bicí souprava)

oddíl 1 (pojmy)

(hudba: intonace beze slov)

Alt

Pohybovat se v pojmech

Soprán

Pohybovat se ve strukturách

Bas

Pohybovat se v idejích

(zvukové pole)

*(a sound field with sentence fragments: The word is not a word/
the word is sound)*

Alto

Any image evoked by the sounds included in this radio work is
illusive.

Any image evoked by the sounds in this radio work takes the
attention off the sounds included in this radio work.

Tenor

This radio work doesn't want to be omitted!

This radio work makes it its goal to remain present all the time!

Soprano

(subdued, belligerent)

No meagre goals! No meagre goals!

No meagre goals! No meagre goals!

(sound wave)

No meagre goals! No meagre goals! *etc.*

(end of sound wave)

(divide: drums)

Section 1 (expressions)

(music: wordless intonation)

Alto

To move in expressions

Soprano

To move in structures

Bass

To move in ideas

(sound field)

Tenor

Vyvolává pojem "modrá revoluce" obrazovou představu?

Alt

Vyvolává pojem "fialová svoboda" obrazovou představu?

Soprán

Vyvolává pojem "zelené čekání" obrazovou představu?

Bas

Vyvolává pojem "žluté rozhodnutí" obrazovou představu?

(ticho)

Tenor

Přítom pojem "revoluce",

Alt

"svoboda",

Soprán

"čekání",

Bas

"rozhodnutí"

Tenor

obrazovou představu vyvolává.

(hudba: intonace beze slov)

Alt

Pohybovat se v idejích

Soprán

Pohybovat se ve strukturách

Bas

Pohybovat se v pojmech

(zvukové pole)

Tenor

Does the expression "blue revolution" evoke a visual image?

Alto

Does the expression "violet freedom" evoke a visual image?

Soprano

Does the expression "green waiting" evoke a visual image?

Bass

Does the expression "yellow decision" evoke a visual image?

(silence)

Tenor

But the expression "revolution,"

Alto

"freedom,"

Soprano

"waiting,"

Bass

"decision"

Tenor

does evoke a visual image.

(music: wordless intonation)

Alto

To move in ideas

Soprano

To move in structures

Bass

To move in expressions

(sound field)

Tenor

(litanicky)

Vyhnout se pojmu zřítelnice

Vyhnout se pojmu šerosvit

Vyhnout se pojmu prostranství

Alt

(litanicky)

Zřítelnici pojmenuj horizont

Šerosvit pojmenuj fáze

Prostranství pojmenuj spektrum

Tenor

(litanicky)

Vyhnout se pojmu les

Vyhnout se pojmu kámen

Alt

(litanicky)

Les pojmenuj kompozice

Kámen pojmenuj segment

Tenor

(litanicky)

HORIZONT FÁZE SPEKTRUM KOMPOZICE SEGMENT

HORIZONT FÁZE SPEKTRUM KOMPOZICE SEGMENT

HORIZONT FÁZE SPEKTRUM KOMPOZICE SEGMENT

HORIZONT FÁZE SPEKTRUM KOMPOZICE SEGMENT

HORIZONT FÁZE SPEKTRUM KOMPOZICE SEGMENT

HORIZONT FÁZE SPEKTRUM KOMPOZICE SEGMENT

HORIZONT FÁZE SPEK-

(hudba: ztišení)

Soprán

(jemně)

čas - ticha - mezi - slovy

(hudba: plynutí času)

Tenor

(litany-like)

Avoid the expression "pupil"

Avoid the expression "chiaroscuro"

Avoid the expression "open space"

Alto

(litany-like)

Call the pupil "horizon"

Call chiaroscuro "a phase"

Call the open space "spectrum"

Tenor

(litany-like)

Avoid the expression "forest"

Avoid the expression "stone"

Alto

(litany-like)

Call the forest "composition"

Call the stone "a segment"

Tenor

(litany-like)

HORIZON PHASE SPECTRUM COMPOSITION SEGMENT

HORIZON PHASE SPECTRUM COMPOSITION SEGMENT

HORIZON PHASE SPECTRUM COMPOSITION SEGMENT

HORIZON PHASE SPECTRUM COMPOSITION SEGMENT

HORIZON PHASE SPECTRUM COMPOSITION SEGMENT

HORIZON PHASE SPECTRUM COMPOSITION SEGMENT

HORIZON PHASE SPECT-

(music: fading out)

Soprano

(softly)

The time - of silence - among - sounds

(music: time goes by)

Bas

(jakoby objektivně)

Toto rozhlasové dílo se strukturuje v průběhu času.

Tenor

(svižně)

První oddíl tohoto rozhlasového díla je věnován pojmům a strukturám, čímž je nastaven objektivizující přístup, zbavující toto rozhlasové dílo tendencí k lyričnosti.

Alt

(hned navazuje)

V druhém oddílu se přechází k pojmu slovo.

Soprán

(hned navazuje)

Následuje třetí oddíl, pojem ticho.

Bas

(hned navazuje)

Čtvrtý oddíl, posluchač.

Tenor

(hned navazuje)

Pátý oddíl, dílo.

Alt

(hned navazuje)

Šestý oddíl, otázky.

Soprán

(hned navazuje)

Sedmý oddíl, paměť.

(tovární siréna)

Bas

První varianta: posluchač ví o struktuře tohoto rozhlasového díla.

Tenor

Druhá varianta: posluchač neví o struktuře tohoto rozhlasového díla.

(tovární siréna)

Bass

(seemingly disinterested)

This radio work is being structured in the course of time.

Tenor

(swiftly)

The first section of this radio work is focused on expressions and structures, which sets up a disinterested approach ridding this radio work of any tendency towards lyricism.

Alto

(follows immediately)

The second section moves on to the expression "word".

Soprano

(follows immediately)

The third section is focused on the expression "silence."

Bass

(follows immediately)

The fourth section - the listener.

Tenor

(follows immediately)

The fifth section - the work.

Alto

(follows immediately)

The sixth section - questions.

Soprano

(follows immediately)

The seventh section - memory.

(factory siren)

Bass

The first version: the listener knows the structure of this radio work.

Tenor

The second version: the listener doesn't know the structure of this radio work.

(factory siren)

Alt

Nezanedbatelné množství posluchačů, jak lze očekávat, zapne své rozhlasové přijímače až v průběhu vysílání tohoto rozhlasového díla a to kdykoli. Proto se na strukturu tohoto rozhlasového díla nelze spoléhat.

Soprán

(hned navazuje)

Ono se nelze spoléhat vůbec na nic.

Bas

(hned navazuje)

To spraví jedině čas.

Tenor

(hned navazuje)

Čas není čas, čas je pojem.

Alt

(hned navazuje)

Nahradit pojem čas jiným pojmem.

Soprán

(hned navazuje)

Toto rozhlasové dílo je pojednáním o pojmech.

Bas

(hned navazuje)

Toto rozhlasové dílo není pojednáním o pojmech.

Tenor

(hned navazuje)

Otázka:

Může rozhlasové dílo definovat sebe sama?

(předěl: bicí souprava)

(hudba - intonace beze slov)

Alt

POJEM POJEM NAHRADIT JINÝM POJMEM

POJEM POJEM NAHRADIT POJMEM SLOVO

SLOVO SLOVO NAHRADIT SLOVEM SLOVO

Alto

A large number of listeners, as expected, will only turn on their radios at any time during the broadcasting of this radio work. So, the structure of this radio work can't be relied on.

Soprano

(follows immediately)

You can't rely on anything at all.

Bass

(follows immediately)

Only time can improve this.

Tenor

(follows immediately)

Time is not time, time is an expression.

Alto

(follows immediately)

Replace the expression "time" with another one.

Soprano

(follows immediately)

This radio work is a treatise on expressions.

Bass

(follows immediately)

This radio work is a treatise on expressions.

Tenor

(follows immediately)

A question:

Could a radio work define itself?

(divide: drums)

(music: wordless intonation)

Alto

REPLACE THE EXPRESSION "EXPRESSION" WITH ANOTHER EXPRESSION

REPLACE THE EXPRESSION "EXPRESSION" WITH THE EXPRESSION "WORD"

REPLACE THE WORD "WORD" WITH THE WORD "WORD"

oddíl 2 (slova)

Alt

(do ticha)

SLOVO

(čistá, jakoby objektivní hudba, D. Scarlatti)

DVĚ SLOVA

POUHÁ TŘI SLOVA

VĚTA ZE ČTYŘ SLOV

PĚT SLOV DO JEDNÉ VĚTY

ŠEST SLOV USPOŘÁDANÝCH DO JEDNÉ VĚTY

SEDM SLOV KTERÁ SPOLEČNĚ TVOŘÍ JEDNU VĚTU

OSM SLOV KTERÁ SPOLEČNĚ TVOŘÍ JEDNU SMYSLUPLNOU VĚTU

DEVĚT SLOV DO JEDNÉ VĚTY VE KTERÉ ŽÁDNÉ NECHYBÍ

DESET SLOV DO JEDNÉ VĚTY VE KTERÉ JEDNO CHYBÍ

JEDENÁCT SLOV KTERÁ BY TVOŘILA JEDNU VĚTU KDYBY OVŠEM JEDNO SLOVO
NEPŘEBÝVALO

DVANÁCT SLOV OSM CHYBÍ

(hudba: reakce na "chybu")

Tenor

(tlumeně)

obnažit slovo obnažit

Bas

(tlumeně)

skrýt slovo skrýt

Soprán

(tlumeně)

hýčkat slovo hýčkat

Tenor

(tlumeně)

obnažit slovo obnažit

Bas

(tlumeně)

skrýt slovo skrýt

Section 2 (words)

Alto

(into silence)

WORD

(pure, seemingly disinterested music, D. Scarlatti)

TWO WORDS

ONLY THREE WORDS

A FOUR-WORD SENTENCE

FIVE WORDS IN A SENTENCE

SIX WORDS ORGANISED IN A SENTENCE

SEVEN WORDS WHICH COMPRISE A WHOLE SENTENCE

EIGHT WORDS WHICH COMPRISE A WHOLE MEANINGFUL SENTENCE

NINE WORDS IN A SENTENCE, WITH NO MISSING WORDS

TEN WORDS IN A SENTENCE, WHERE ONE IS MISSING

ELEVEN WORDS THAT WOULD FORM A SENTENCE IF ONE WAS NOT REDUNDANT

TWELVE WORDS EIGHT MISSING

(music: response to "mistake")

Tenor

(subdued)

bare the word bare

Bass

(subdued)

hide the word hide

Soprano

(subdued)

pamper the word pamper

Tenor

(subdued)

bare the word bare

Bass

(subdued)

hide the word hide

Soprán

(tlumeně)

hýčkat slovo hýčkat

Tenor, Bas, Soprán

(tlumeně)

slovo obnažit/ skrýt/ hýčkat

(hudba: pulsace vteřin)

Tenor

KAŽDOU VTEŘINU JINÉ SLOVO / POSTUP KLADOUČÍ MIMOŘÁDNÉ NÁROKY /
CO CHVÍLE TO NOVÝ POČÁTEK / KUMULACE POJMŮ / ZAVÁHÁNÍ NEPŘIPADÁ V
ÚVAHU / ODPOVĚDNOST ZA VZNIKAJÍCÍ TEXT / SOUČÁST ROZHLASOVÉHO DÍLA
/ NENÍ CESTY ZPĚT / RYTMUS / UDRŽENÍ ŘÁDU KTERÝ VYŽADUJE VELKÉ
ÚSILÍ / ZNAČNOU POHOTOVOST / PAUZA! - / ZNAMENÁ PORUŠENÍ
PRINCIPU / PŘECE JEJ NELZE BEZTRESTNĚ OPUSTIT / PŘIJETÍ PRAVIDLA
KONCEPTUALISTOVA VLASTNÍ PAST / ODMLKA! - / BY ZNAMENALA
NAPROSTOU PORÁŽKU / DOPUSTIT NĚCO TAK STRAŠLIVÉHO NAPROSTO
VYLOUČENO / DŮSLEDKEM PONÍŽENÍ / UTRPENÍ / HANBA / ZRADA /
JENOMŽE / POTÍŽ / UŽ NEVÍM / KUDY -

Bas

(hned navazuje, se strojovou přesností)

SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO

KAŽDOU VTEŘINU STEJNÉ SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO

ZVUK PRO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO SLOVO

SLOVO PRO ZVUK ZVUK ZVUK ZVUK

Soprán

(současně s Basem, lehkomyšlně)

prvé slovo platí, druhé leze z gatí

Bas

ZVUK ZVUK ZVUK ZVUK ZVUK ZVUK /

Alt

(současně s Basem)

slovo dalo slovo

Soprano

(subdued)

pamper the word pamper

Tenor, Bass, Soprano

(subdued)

the word bare / hide / pamper

(music: seconds pulsating)

Tenor

A DIFFERENT WORD EVERY SECOND / A VERY DEMANDING PROCEDURE /
EVERY MOMENT A NEW BEGINNING / ACCUMULATED EXPRESSIONS /
HESITATION IS OUT OF THE QUESTION / RESPONSIBILITY FOR THE ARISING
TEXT / PART OF THE RADIO WORK / THERE'S NO WAY BACK / RHYTHM /
MAINTAINING THE ORDER WHICH REQUIRES A LOT OF EFFORT /
CONSIDERABLE ALERTNESS / A PAUSE!- / MEANS VIOLATING THE PRINCIPLE
/ IT CAN'T BE VIOLATED WITHOUT PUNISHMENT / ACCEPTING A RULE IS
THE CONCEPTUAL ARTIST'S OWN TRAP / A PAUSE! - / WOULD MEAN A TOTAL
DEFEAT / ADMITTING SOMETHING SO TERRIBLE / IS ABSOLUTELY
IMPOSSIBLE / A RESULT OF HUMILIATION / SUFFERING / SHAME /
BETRAYAL / BUT / THE PROBLEM IS / I DON'T KNOW / WHICH WAY TO GO -

Bass

(follows immediately, with machine-like accuracy)

WORD WORD WORD WORD WORD WORD WORD WORD WORD WORD WORD

EVERY SECOND THE SAME WORD WORD WORD WORD WORD WORD

SOUND FOR WORD WORD WORD WORD WORD WORD WORD

WORD FOR SOUND SOUND SOUND SOUND

Soprano

(simultaneously with the bass, carelessly)

Eat your own words

Bass

SOUND SOUND SOUND SOUND SOUND SOUND /

Alto

(simultaneously with the bass)

a word gives its own word

Bas

ZVUK SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA...

Soprán

(současně s Basem, hlasitě, rychle, na jeden nádech)

Hlasitě rychle na jeden nádech.

Co nejvíc slov během jednoho výdechu,

co všechno se stihne,

není čas hlídat slova, která se sem hodí,

je to věc náhody, žádná obrazová představa hlavně,

zůstat u pojmů a myšlenek,

to přece musí jít i v této rychlosti,

tento text je součástí scénáře,

každému musí být jasné,

že takový text musel být dopředu napsán,

ale proč?

proč nenechat interpreta, ať se ukáže, co v něm je,

proč musí autor všechno hlídat jako pes!?

Bas

(pořád pokračuje) SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA...

Tenor

vysslovit slovo nevyslovitelné

Alt

zapomenout slovo nezapomenutelné

Soprán

pronásledovat slovo pronásledovat

Tenor

(šeptem, na hranici slyšitelnosti)

vysslovit slovo nevyslovitelné

Alt

(šeptem, na hranici slyšitelnosti)

zapomenout slovo nezapomenutelné

Bass

SOUND, WORDS, WORDS, WORDS, WORDS, WORDS...

Soprano

(simultaneously with the bass, loudly quickly, breathing in once)

Loudly and quickly breathing in only once.

As many words as possible while breathing out,

as much as can be managed,

there's no time to watch words that fit in,

it's a matter of coincidence, no visual image primarily,

stay with expressions and ideas,

that must be possible even at this speed,

this text is part of a script,

it must be obvious to everyone

that such a text must have been written beforehand,

but why?

show what he can do,

why does the author have to be a watchdog!?

Bass

(goes on) WORDS WORDS WORDS WORDS WORDS...

Tenor

express the word inexpressible

Alto

forget the word unforgettable

Soprano

chase the word chase

Tenor

(whispering, at audibility threshold)

express the word inexpressible

Alto

(whispering, at audibility threshold)

forget the word unforgettable

Soprán

(současně s Basem, hlasitě, rychle na jeden nádech)

Na jeden výdech, druhý pokus,
konečně se odevzdat náhodě,
nechat slova plynout ať se děje co se děje,
nenechat se zastrašit autorem,
slova, slova, slova, slova, slova,
slova pro získání času na slova,
slova běží rychleji než myšlenky,
a přitom platí žádná obrazová představa,
příliš mnoho úkolů naráz, slova, slova, slova,
opakované slovo není slovem,
přesně tak je to napsané ve scénáři,
děje se toho příliš mnoho a příliš rychle,
slova, slova, takže žádná improvizace,
žádná náhoda, autor vítězí!

Bas

(čím dál nezřetelněji mumlá, pomáhá si ucpáváním pusy rukou)

SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA SLOVA

Alt

(současně s Basem)

Ze záplavy slov se vynořivší ticho mimo slova.

(ticho)

oddíl 3 (ticho)

(ticho se promění v šum, pak v hučení)

Alt

Může rozhlasové dílo obsahovat rámus?

Smí rozhlasové dílo obsahovat rámus?

Umí rozhlasové dílo obsahovat rámus?

Soprano

(simultaneously with the bass, loudly quickly, breathing in once)
Breathe out once, second attempt,
submit yourself to coincidence at last,
let words flow no matter what,
don't be intimidated by the author,
words, words, words, words, words,
words to buy time for words,
words are slower than thoughts,
but still: no visual image,
too many tasks at the same time, words, words, words,
a repeated word is not a word,
that's exactly what's written in the script,
too many things are happening too fast,
words, words, so no improvising,
no coincidence, the author wins!

Bass

(mumbles with increasing indistinctness, blocking his mouth with his hand)
WORDS WORDS WORDS WORDS WORDS WORDS WORDS WORDS WORDS WORDS

Alto

(simultaneously with the bass)
Silence outside words emerging from a deluge of words.

(silence)

Section 3 (silence)

(silence changes into hum and then into drone)

Alto

Can a radio work contain noise?
May a radio work contain noise?
Is a radio work capable of containing noise?

(hučení se promění v maximální pronikavý hluk)

Soprán

(překřikuje hluk)

O tom, zda rozhlasové dílo obsahuje rámus,
nerozhoduje rozhlasové dílo,
ani autoři rozhlasového díla,
o tom, zda rozhlasové dílo obsahuje rámus,
rozhoduje posluchač rozhlasového díla,
svobodně nakládající s ovladačem hlasitosti svého rozhlasového
přijímače.

(ticho)

Bas

(jakoby objektivně)

rámus není rámus rámus je pojem

Alt

(hravě)

pojem rámus nahradit jiným pojmem
pojem rámus nahradit pojmem ticho

Bas

(jakoby objektivně)

ticho není ticho ticho je pojem

Alt

(hravě)

pojem pojem nahradit jiným pojmem
pojem pojem nahradit pojmem ticho

Bas

(jakoby objektivně)

ticho není ticho ticho je ticho

(pronikavé hučení)

(hum turns into ear-splitting noise)

Soprano

(shouting over the noise)

The question whether a radio work contains noise
is not decided by the radio work
or its authors;
whether a radio work contains noise
is decided by the listener of the radio work
using the volume control at liberty.

(silence)

Bass

(seemingly disinterested)

noise isn't noise noise is an expression

Alto

(placably)

replace the expression "noise" with another expression
replace the expression "noise" with the expression "silence"

Bass

(seemingly disinterested)

silence isn't silence silence is an expression

Alto

(placably)

replace the expression "expression" with another expression
replace the expression "expression" with the expression "silence"

Bass

(seemingly disinterested)

silence isn't silence silence is an expression

(ear-splitting roar)

Alt

(šeptem)

Může rozhlasové dílo obsahovat ticho?

Smí rozhlasové dílo obsahovat ticho?

Umí rozhlasové dílo obsahovat ticho?

Soprán

(tlumeně, naléhavým šepotem)

Tvůrci rozhlasového díla nemají

své rozhlasové dílo pod kontrolou,

nemohou se tedy ani v nejmenším považovat

za skutečné tvůrce rozhlasového díla,

jediným svrchovaným tvůrcem rozhlasového díla,

pánem situace, je posluchač, jedině on,

jeho je proto nutné rozmazlovat,

je nutné hýčkat, jít mu na ruku,

podlézat mu, prosit o jeho přízeň, žadonit u jeho uší.

(tovární siréna)

Tenor

Rámus je pro posluchače rozhlasového díla příliš moc.

Ticho je pro posluchače rozhlasového díla příliš málo.

Změnit pojem příliš na pojem příliv

znamená vyvolat obrazovou představu

a tudíž zradit toto rozhlasové dílo!

(tovární siréna)

Tenor

Posledních 8 vteřin tohoto rozhlasového díla neplatí!

(maximální pronikavý hukot)

Soprán

(překřikuje hluk)

K čemu je nám dobré popírat

kompromitující pasáže tohoto rozhlasového dí...-

Alto

(whispering)

Can a radio work contain noise?

May a radio work contain silence?

Is a radio work capable of containing silence?

Soprano

(whispering softly and emphatically)

The authors of a radio work can't keep

their radio work under control,

so they can't regard themselves as

the real authors of the radio work in the least,

the only sovereign author of the radio work,

the master of the situation, is the listener and no one

else, so he needs to be pampered

and coddled, you must play into his hand,

fawn over him, plead him for his favour, beg at his ears.

(factory siren)

Tenor

Noise is too much for the listener of a radio work.

Silence is too little for the listener of a radio work.

Changing the expression "too much" to "nonesuch"

means to evoke a visual image

and as a result betray this radio work!

(factory siren)

Tenor

The last 8 seconds of this radio work is annulled!

(ear-splitting roar)

Soprano

(shouting over the noise)

Why should we deny

this radio work's compromising passages...

(tovární siréna)

Bas

Právě v tento okamžik se ocitáme
přesně uprostřed tohoto rozhlasového díla.

Tenor

První varianta: posluchač ví
o struktuře tohoto rozhlasového díla.

Alt

Druhá varianta: posluchač neví
o struktuře tohoto rozhlasového díla.

Soprán

Třetí varianta: posluchač tomuto upozornění
nevěnuje pozornost.

(tovární siréna)

Soprán

(pokračuje v předešlém, překřikuje hluk)

...díla, pokud architektura tohoto rozhlasového díla
je vydána na pospas posluchačům,
kteří si toto rozhlasové dílo
dle libosti vypínají a zapínají,
potlumují a zesilují a mnohdy dokonce přeladují!

(ticho)

Alt

Otázka:

Existuje rozhlasové dílo, jehož náplní je absolutní ticho?

Soprán

(opět jako by překřikovala hluk, přitom mluví do ticha)

Absolutní ticho je absolutním ohrožením
rozhlasového díla.

(factory siren)

Bass

At this very moment we find ourselves
right in the middle of this radio work.

Tenor

The first version: the listener knows
the structure of this radio work.

Alto

The second version: the listener doesn't know
the structure of this radio work.

Soprano

The third version: the listener doesn't pay attention
to this announcement.

(factory siren)

Soprano

(continues previous passage, shouting over the noise)

...if the architecture of this radio work is
left at the mercy of the listeners, who turn
this radio work on and off,
turn the volume up and down and sometimes even tune to
other stations?

(silence)

Alto

A question:

Is there a radio work containing only absolute silence?

Soprano

*(as if shouting over the noise again although talking into
silence)*

Absolute silence is an absolute threat
to a radio work.

Posluchač rozhlasového díla,
vystavený absolutnímu tichu,
nemá žádnou záruku,
že rozhlasové dílo dosud trvá,
že neskončilo,
že nedošlo k poruše přístroje,
k výpadku ve vysílání,
že činnost rozhlasu nebyla násilně zastavena!

(tovární siréna)

Tenor

Absolutní ticho musí zůstat pod kontrolou!

(hudba: intonace beze slov)

Alt

Pojem absolutní ticho nahradit jiným pojmem.

Pojem absolutní ticho nahradit pojmem pauza.

Bas

Pauža! - -

- - na vyrovnávání se s chybou ve šlově pauza.

(rychle odřikává)

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

Smyslem tohoto sdělení bylo udržet zvědavost.

The listener of the radio work
exposed to absolute silence
has no guarantee
that the radio work
hasn't finished,
that his radio isn't broken,
that there hasn't been a broadcasting failure
and that the radio's activity hasn't been stopped violently!

(factory siren)

Tenor

Absolute silence must be kept under control!

(music: wordless intonation)

Alto

Replace the expression "absolute silence" with another one.
Replace the expression "absolute silence" with the expression
"pause."

Bass

Lause! - -

- - for correcting the mistake in the ward "pause."

(reciting quickly)

The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.
The sense of this announcement was to nurture curiosity.

(dozní hudba. dlouhá pauza)

Alt

Jakmile se zvuky vytratí z paměti, dostává se ke slovu pojem absolutní ticho a pojem pauza vydechne naposledy.

Tenor

(obřadně)

Rekviem za pauzu!

(dlouhá pauza)

Soprán

(smuteční řeč)

Pauza odchází na věčnost, do věčného absolutního ticha.

Absolutní ticho je věčné ne proto,

že trvá na věky, ale proto,

že posluchač ztrácí půdu pod nohama

a tato ztráta je nezvratná.

Pokud se rozhlasové dílo uvolí k pokračování, -

Alt

(přeruší ji)

Pojem pokračování nahradit jiným pojmem

Soprán

(pokračuje ve smuteční řeči)

stává se novým rozhlasovým dílem, -

Alt

(přeruší ji)

Pojem pokračování nahradit pojmem nový počátek

Soprán

(pokračuje ve smuteční řeči)

na předchozím rozhlasovém díle nezávislým.

(dlouhá pauza)

(music finishes. a long pause)

Alto

As soon as sounds fade out of memory, the expression "absolute silence" comes into play and the expression "pause" breathes its last.

Tenor

(ceremoniously)

Requiem for the pause!

(a long pause)

Soprano

(eulogy)

The pause has passed away, into the eternal absolute silence. Absolute silence is eternal not because it lasts forever but because the listener loses his footing and this loss is irreversible. If the radio work condescends to continue...

Alto

(interrupts the soprano)

Replace the expression "continue" with another one.

Soprano

(continues the eulogy)

...it becomes a new radio work...

Alto

(interrupts the soprano)

Replace the expression "continue" with "begin anew."

Soprano

(continues the eulogy)

...independent of the previous radio work.

(a long pause)

Bas

(obřadně)

Hudba pro nový počátek!

(dlouhá pauza)

oddíl 4 (posluchač)

(zvukové pole jako na počátku)

Bas

(jakoby objektivně, stejně jako na začátku Úvodu)

Toto rozhlasové dílo si klade za cíl
žádným zvukem obsaženým v tomto rozhlasovém díle
nevyvolat v posluchači obrazovou představu.

Tenor

(jako na začátku Úvodu)

Vše, co je obsaženo v tomto rozhlasovém díle,
je zvuk.

Toto rozhlasové dílo nemůže obsahovat nic jiného,
než zvuk.

Alt

(jako na začátku Úvodu)

Vše ostatní, obsažené v tomto rozhlasovém díle,
je pouze zdánlivé.

(krátké ticho)

Soprán

Dosud se nám dařilo tvořit rozhlasové dílo,
které nevyvolává žádné obrazové představy.

Bass

(ceremoniously)

Music for a new beginning!

(a long pause)

Section 4 (The Listener)

(the same sound field as at the beginning)

Bass

(seemingly disinterested like at the beginning of Introduction)

This radio work makes it its goal
not to evoke any visual image in the listener's
mind through any sound included in this radio work.

Tenor

(as at the beginning of Introduction)

Everything included in this radio work
is sound.
This radio work can contain nothing
but sound.

Alto

(as at the beginning of Introduction)

Anything else included in this radio work
is illusive.

(short silence)

Soprano

So far we have managed to create a radio work
evoking no visual images.

Veškeré obrazové představy v hlavách posluchačů lze přičíst jedině na jejich vrub.

Alt

Otázka:

Jak naložit s posluchačem, který se přistihne při obrazové představě?

(hudba: napětí)

Bas

a) okřiknout ho

Soprán

b) mávnout nad tím rukou

Tenor

c) vyzvat jej, aby vypnul svůj rozhlasový přijímač

(pauza)

Alt

Otázka:

Zůstává tomuto rozhlasovému dílu věrný posluchač, který uposlechne výzvu a vypne svůj rozhlasový přijímač? Nebo je tomuto rozhlasovému dílu věrný posluchač, který výzvu neuposlechne a vytrvá?

(hudba: citace skladby "The unanswered question" Charlese Ivese)

Alt

Otázka:

Plodí každá otázka novou otázku?

(otázka se ozve ještě jednou, pozpátku)

(konec hudby)

Any visual images in the listeners' minds
can only be attributed to them.

Alto

A question:

What shall we do with a listener who catches himself seeing a
visual image?

(music: suspense)

Bass

a) admonish him

Soprano

b) wave it aside

Tenor

c) ask him to turn off his radio

(pause)

Alto

A question:

Does a listener who obeys and turns off his radio remain
faithful to this radio work?

Or is such a listener faithful to this radio work who
doesn't obey and keeps listening?

(music: quoting from "The Unanswered Question" by Charles Ives)

Alto

A question:

Does each question spawn another question?

(the question is heard again, backwards)

(end of music)

Soprán

(z důvěrné blízkosti)

Vztah mezi Já a Ty

Já naučený hlas do mikrofonu

Ty posluchač plný nepokoje

Bas

(jakoby objektivně)

Posluchač není posluchač, posluchač je pojem

Alt

(hravě)

Nahradit pojem posluchač jiným pojmem

Nahradit pojem posluchač pojmem uši

Soprán

(z důvěrné blízkosti)

Já naučený hlas do mikrofonu

Ty uši plné nepokoje

Já naučený hlas

Ty plné uši

Já - hlas

Ty - uši

(na jednom tónu)

Pojem Já

Pojem Ty

Alt

(kazatelsky na jednom tónu)

Počítá rozhlasové umění s pozorným posluchačem,

stejně jako počítá výtvarné a divadelní umění s pozorným divákem,

jako počítá literární umění s pozorným čtenářem,

stejně jako počítá hudební umění se svým posluchačem?

(hudba: intonace beze slov)

Soprano

(from intimate proximity)

The relationship between You and I

I - a trained voice talking into the microphone

You - a listener full of restlessness

Bass

(seemingly disinterested)

The listener is not a listener, "listener" is an expression

Alto

(playfully)

Replace the expression "listener" with another one.

Replace the expression "listener" with the expression "ears."

Soprano

(from intimate proximity)

I - a trained voice talking into the microphone

You - ears full of restlessness

I - a trained voice

You - full ears

I - voice

You - ears

(on a single tone)

The expression "I"

The expression "You"

Alto

(on a single tone)

Does radio art rely on the attentive listener

just like fine art and theatre rely on the attentive viewer,

literature relies on the attentive reader and

music relies on its listener?

(music: wordless intonation)

Soprán

(do ticha, z důvěrné blízkosti)

Hej, ty,

Nasloucháš pozorně?

Nasloucháš?

(střih, velkolepá operní hudba)

Tenor

(improvizovaný operní zpěv)

Toto rozhlasové dílo je hrdé!

Bas

(improvizovaný operní zpěv)

Toto rozhlasové dílo málo dává a hodně vyžaduje!

Tenor

(improvizovaný operní zpěv)

Toto rozhlasové dílo odmítá sloužit jako zvuková kulisa!

Bas

(improvizovaný operní zpěv)

Toto rozhlasové dílo se rádo cítí svobodné a nezávislé!

Oba

(improvizovaný operní zpěv)

Toto rozhlasové dílo nechce být vynecháváno!

(konec hudby)

Bas

(jakoby objektivně)

Příští větu můžete vynechat,

pro vyznění tohoto rozhlasového díla není podstatná.

Alt

(s lehkostí)

Toto rozhlasové dílo změní váš život.

Bas

(jakoby objektivně)

Minulou větu jste mohli vynechat,

pro vyznění tohoto rozhlasového díla nebyla podstatná.

Soprano

(from intimate proximity)

Hey, you,
are you listening attentively?
Are you listening?

(cut, magnificent opera music)

Tenor

(improvised opera singing)

This radio work is proud!

Bass

(improvised opera singing)

This radio work gives little and requires a lot!

Tenor

(improvised opera singing)

This radio work refuses to serve as a sound background!

Bass

(improvised opera singing)

This radio work likes to feel free and independent!

Both

(improvised opera singing)

This radio work doesn't want to be omitted!

(end of music)

Bass

(seemingly disinterested)

You can omit the next sentence as it isn't
important for the meaning of this radio work.

Alto

(lightly)

This radio work will change your life.

Bass

(seemingly disinterested)

You could have omitted the previous sentence as it wasn't
important for the meaning of this radio work.

Soprán

(z důvěrné blízkosti)

Já, hlas obdařený možnostmi,
pro toto rozhlasové dílo nepotřebnými.
Ty, uši vybavené očekáváním,
při tomto rozhlasovém díle nenaplněným.

Já

Ty

Já

Ty

Bas

(stranou, na tónu)

Jsou v tom oba až po uši.

Soprán

(z důvěrné blízkosti)

Já

Ty

Já

Ty

Tenor

(šeptem)

dojít až na hranici slyšitelnosti

oddíl 5 (otázky)

*(čistá, jakoby objektivní hudba: Johann Sebastian Bach,
Goldbergovské variace)*

Soprano

(from intimate proximity)

I - a voice gifted with abilities
that are useless for this radio work.

You - ears full of expectation
that this radio work doesn't live up to.

I

You

I

You

Bass

(to the side, on a single tone)

They're up to their ears in it.

Soprano

(from intimate proximity)

I

You

I

You

Tenor

(whispering)

reach the audibility threshold

Section 5 (Questions)

*(pure, seemingly disinterested music: Johann Sebastian Bach -
Goldberg Variations)*

Bas

toto rozhlasové dílo je pouhá sémantická fikce

(totéž sdělení pozpátku)

toto rozhlasové dílo je sémantická fikce

(totéž sdělení pozpátku)

Tenor

toto rozhlasové dílo je pouhá estetická fikce

(totéž sdělení pozpátku)

rozhlasové dílo je estetická fikce

(totéž sdělení pozpátku)

Bas

pouhá sémantická fikce

Tenor

toto rozhlasové dílo je fikce

Bas

toto dílo je fikce

Tenor

pouhá estetická fikce

Bas

fikce

Tenor

estetická fikce

(hudba: smyčka)

Alt

(myšlenkami jinde)

Během dvanácti vteřin, potřebných k tomuto sdělení, myslím jenom na toto rozhlasové dílo, což pokládám za důkaz, stále myslím jenom na toto rozhlasové dílo, že toto dílo jest.

Soprán

Toto rozhlasové dílo vzniká tím, že zaniká!

Bas

Toto rozhlasové dílo zaniká tím, že vzniká!

Bass

This radio work is a mere semantic fiction.

(the same statement backwards)

This radio work is a semantic fiction.

(the same statement backwards)

Tenor

This radio work is a mere aesthetic fiction.

(the same statement backwards)

Radio work is aesthetic fiction.

(the same statement backwards)

Bass

A mere semantic fiction

Tenor

This radio work is fiction.

Bass

This work is fiction.

Tenor

A mere semantic fiction

Bass

fiction

Tenor

aesthetic fiction

(music: loop)

Alto

(absent-minded)

During the twelve seconds needed for this announcement I am only thinking of this radio work, which I suppose proves that I keep thinking only of this radio work and that this work is.

Soprano

This radio work comes into existence by ceasing to exist!

Bass

This radio work ceases to exist by coming into existence!

Soprán

Vzniká tím, že zaniká!

Bas

Zaniká tím, že vzniká!

Soprán

Zaniká!

Bas

Vzniká!

Tenor

(hlasitě)

Toto rozhlasové dílo vzniká a nikdy nezanikne!

Alt

Dnešní umění si často klade otázky o sobě samém.

Toto rozhlasové dílo se otázkám o sobě samém

ze zásady nemůže vyhýbat.

(Hudba: smyčka)

Soprán

Může se stát součástí díla jeho rozbor?

Alt

Může se stát součástí díla jeho rozpad?

Tenor

Může posluchač zabránit rozpadu rozhlasového díla?

Bas

Ovlivňují posluchačovy představy rozhlasové dílo?

Soprán

Jsou zvuky vyvolané posluchačem součástí díla?

Alt

Jsou zvuky obsažené v díle

a zvuky vyvolané posluchačem ve spojení?

Tenor

Jsou hlasy v díle obsažené posluchači nablízku?

Soprano

It comes into existence by ceasing to exist!

Bass

It ceases to exist by coming into existence!

Soprano

Ceases to exist!

Bass

Comes into existence!

Tenor

(loudly)

This radio work comes into existence and will never cease to exist!

Alto

Today's art often asks questions about itself.

On principle, this radio work can't avoid questions about itself.

(music: loop)

Soprano

Can a work's analysis become part of it?

Alto

Can a work's disintegration become part of it?

Tenor

Can the listener prevent the radio work from disintegrating?

Bass

Do the listener's ideas influence the radio work?

Soprano

Are the sounds caused by the listener part of the radio work?

Alto

Are the sounds included in the work and those caused by the listener connected?

Tenor

Are the voices included in the work close to the listener?

Bas

Je hlas jenom zvuk nebo ještě něco navíc?

Soprán

Může hlas působit, aniž by vyvolal obrazovou představu?

Alt

Znamená proudění hlasů něco jako zařikávání?

Tenor

Je opakování těch samých pojmů a formulací podobné zařikávání?

Bas

Znamená to, že forma je víc než obsah?

Soprán

Může forma hrát na city?

Alt

Má rozhlasové dílo hrát na city?

Tenor

Má rozhlasové dílo sdělovat něco o životě?

Bas

Má dílo žít svým životem?

Soprán

Má se vymknout kontrole?

Alt

Překročit vymezený čas?

Tenor

Překročit vymezený prostor?

Bas

Má rozhlasové dílo hranice?

Soprán

Má posluchač hranice?

Alt

Má toto tázání ještě smysl?

Tenor

Je smysl obsažen v samotném tázání?

Bas

Plodí každá otázka další otázku?

Bass

Is the voice only a sound or is there more to it?

Soprano

Can the voice work without evoking a visual image?

Alto

Is a flow of voices something like exorcism?

Tenor

Is the repetition of the same expressions and formulations similar to exorcism?

Bass

Does it mean that the form is more than the content?

Soprano

Can the form play on people's feelings?

Alto

Should the radio work play on people's feelings?

Tenor

Should the radio work say something about life?

Bass

Should the radio work live its own life?

Soprano

Should it get out of control?

Alto

Exceed the defined time?

Tenor

Exceed the defined space?

Bass

Does the radio work have any limits?

Soprano

Does the listener have any limits?

Alto

Do these questions have any sense?

Tenor

Is the sense included in the questions as such?

Bass

Does each question spawn another question?

Soprán

Existuje něco jako poslední otázka?

Alt

Jak se pozná poslední otázka?

Bas

Je to ona?

Tenor

Je to ona?

Alt

Je to ona?

Soprán

Je to ona?

(do opakování poslední otázky se prolne hudba: J. S. Bach, Cello suite nr. 1)

(náhlé ticho)

Coda

Alt

(z důvěrné blízkosti)

Zavři oči.

(pauza)

Zavři oči.

(pauza)

Bas

Akt rozhodování:

přijme posluchač výzvu, zavře oči, vydá se vstříc zvukům, obsaženým v tomto rozhlasovém díle?

Tenor

Nebo si uchová odstup, nechá oči otevřené, a bude riskovat nedostatečnou působivost tohoto rozhlasového díla?

Soprano

Is there anything like the last question?

Alto

How can you recognise the last question?

Bass

Is that it?

Tenor

Is that it?

Alto

Is that it?

Soprano

Is that it?

*(the repetition of the last question blends with music: J. S. Bach
- Cello Suite no. 1)
(sudden silence)*

Coda

Alto

(from intimate proximity)

Close your eyes.

(pause)

Close your eyes.

(pause)

Bass

The act of decision-making: will the listener accept this appeal and close his eyes and embrace the sounds included in this radio work?

Tenor

Or will he keep his distance, keep his eyes open and bear the risk of experiencing the impressiveness of this radio work insufficiently?

Bas

Nechá se vést?

Tenor

Zachová si svou tvář?

Bas

Umožní rozpustit hranici mezi Já a Ty, stane se součástí tohoto rozhlasového díla?

Tenor

Nebo si uhlídá svou nezávislost a bude zpovzdálí sledovat možný účinek tohoto rozhlasového díla?

Alt

(z důvěrné blízkosti)

Zavři oči.

Soprán

Pojem rozhlasové dílo nahradit jiným pojmem

Pojem rozhlasové dílo nahradit pojmem život

(pauza)

Bas

(obřadně)

Hudba pro život!

(hudba: hluk ulice, do kterého pronikají úryvky předchozího rozhlasového díla)

(poslední úryvek: "to spraví jedině čas!")

(ticho)

(konec)

Bass

Will he let this radio work be his guide?

Tenor

Will he save his face?

Bass

Will he allow the border between You and I to be dissolved and become part of this radio work?

Tenor

Or will he keep his independence and watch the possible effect of this radio work from a distance?

Alto

(from intimate proximity)

Close your eyes.

Soprano

Replace the expression „radio work“ with another one.

Replace the expression „radio work“ with the expression „life.“

(pause)

Bass

(ceremoniously)

Music for life!

(music: street noise pervaded by extracts of the previous radio work)

(the last extract: Only time can improve this.

(silence)

(The End)